

Stichting "Wij vertrouwen stemcomputers niet"
t.a.v. dhr. R. Gonggrijp
Linnaeusparkweg 98
1098 EJ Amsterdam

Datum
17 april 2008

Ons kenmerk
BPR2008/U53202

Onderdeel
DGKB/BPR

Blad
1 van 4

Onderwerp
Wob-verzoek internetstemmen
Derde en laatste deelbesluit

Geachte heer Gonggrijp,

Naar aanleiding van uw Wob-verzoek van 10 januari 2008 heb ik u bij brieven van 14 maart 2008 (kenmerk BPR-2008/U52165) en 27 maart 2008 (kenmerk BPR-2008/U52483) een aantal documenten verstrekt, en in vervolg daarop bericht ik u als volgt.

Ik maak de volgende documenten openbaar:

- Ervaringen van de internetstembureauleden bij de Tweede Kamerverkiezingen 18 t/m 22 november 2006, evaluatie volgens artikel 53 van het Experimentenbesluit Kiezen op Afstand lid 3b.
- Handleiding en procedure internetstembureau, Tweede Kamerverkiezingen, 16 november 2006.
- Algemeen beveiligingsplan Kiezen op Afstand, november 2006.
- Webapplicatiescan, september 2006.
- Eindrapport Quick scan Methodiek teststemmen bij Kiezen op Afstand, van Auditdienst BZK en Deloitte Enterprise Risk Services, d.d. 28 september 2006.

Op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht is Deloitte Enterprise Risk Services gevraagd of zij bedenkingen heeft tegen het openbaar maken van op hen betrekking hebbende stukken. Dit was niet het geval. Het bovengenoemde document maak ik derhalve openbaar.

- Advies inzake internetstemsysteem voor kiezers buiten Nederland, van ICTU, d.d. 10 december 2007:
  - o Brief van ICTU aan BZK, d.d. 10 december 2007.
  - o Internetstemsysteem voor kiezers buiten Nederland.
  - o Bijlage I Functionele systeemeisen.
  - o Bijlage II Internetstemmen buitenland 2004-2008.

Datum
17 april 2008

Ons kenmerk
BPR2008/U53202

Onderdeel
DGKB/BPR

Blad
2 van 4

- o Bijlage III Verwerving internetstemsysteem door de staat, van Stibbe Amsterdam, Advocaten en Notarissen.

Het advies van Stibbe is een document dat is opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevat persoonlijke beleidsopvattingen die op grond van artikel 11, lid 1 Wob niet openbaar worden gemaakt. Ten overvloede merk ik op dat deze handelswijze in lijn is met de huidige jurisprudentie (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, 5 juli 2006, zaaknummer 200508781/1, m.nt. P.J. Stolk).

- o Bijlage IV Een betrouwbare internetstemvoorziening en de onderbouwing daarvan voor het publiek.
- o Bijlage V Publiekelijk raadpleegbare broncode internetstemsysteem, Security of Systems Group, Radboud Universiteit Nijmegen, oktober 2007.

Op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht is de Radboud Universiteit Nijmegen gevraagd of zij bedenkingen heeft tegen het openbaar maken van op hen betrekking hebbende stukken. Dit was niet het geval. Het bovengenoemde document maak ik derhalve openbaar.

Met betrekking tot uw Wob-verzoek zijn tevens documenten aangetroffen die het ministerie van BZK van Het Waterschapshuis heeft ontvangen in het kader van het experiment dat in 2006 is gehouden.

Het volgende document maak ik openbaar:

- Verklaring vernietiging validatiecodes, 15 november 2006.
- Ten aanzien van SLA Rapportages, rapportages voortgang stemming en verklaringen en de Validatie stemdienst 07-11-06 (cd-rom + hardcopy) kan ik u medelen dat u van deze documenten geen kopieën aantreft, maar dat ik u op grond van artikel 7, eerste lid, onder b, van de Wob kennisneming van de inhoud toesta. Ik heb voor deze manier van openbaar maken gekozen, omdat deze documenten geen inhoudelijke aspecten ten aanzien van internetstemmen bevatten. De inhoud van deze documenten is procedureel van aard. Mocht u de documenten willen inzien, dan is dat mogelijk ten kantore van het ministerie van BZK. U kunt hierover contact opnemen met de heer D. Hensel, tel. (070) 361 3138.

Datum
17 april 2008

Ons kenmerk
BPR2008/U53202

Onderdeel
DGKB/BPR

Blad
3 van 4

In de bijgevoegde documenten zijn namen, telefoonnummers (werk en privé) en e-mailadressen van medewerkers van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en andere organisaties aangetroffen. De namen en contactgegevens van deze personen zijn niet openbaar gemaakt op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob. Het bekend worden van deze gegevens belemmert deze personen in het uitoefenen van hun functie. Het belang van openbaarheid van namen en contactgegevens weegt in dit geval niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken personen. Ten overvloede merk ik op dat deze handelwijze in lijn is met de huidige jurisprudentie (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, 18 juli 2007, zaaknummer 200608032/1).

Op grond van artikel 10, lid 1, aanhef en onder c van de Wob maak ik **niet** openbaar alle versies van de RIES source code die het ministerie van BZK van het Waterschapshuis heeft ontvangen, in het kader van het experiment dat in 2006 is gehouden. Het Waterschapshuis heeft aangegeven dat deze source codes niet openbaar gemaakt zouden moeten worden, omdat deze source codes vertrouwelijk aan het ministerie van BZK zijn verstrekt en daarnaast zou openbaar maken van deze source code inzicht verschaffen in het productieproces van de internetstemdienst, welke gebruikt wordt bij de waterschapsverkiezingen en is gebruikt bij de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2006. Dit is in lijn met wat is besloten in een eerder Wob-besluit van BZK van 25 juli 2007 (kenmerk: 2007-0000230375).

Overige documenten – bestaande uit e-mails en andere interne notities betreffende onderlinge afstemming en het uitwisselen van concepten van inmiddels openbare stukken – zijn aan te merken als documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, uitsluitend bestaande uit persoonlijke beleidsopvattingen. Deze documenten worden op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wob niet verstrekt. Deze stukken kunnen niet worden gesplitst in een deel dat bestaat uit persoonlijke beleidsopvattingen en een deel dat niet bestaat uit persoonlijke beleidsopvattingen.

Datum
17 april 2008

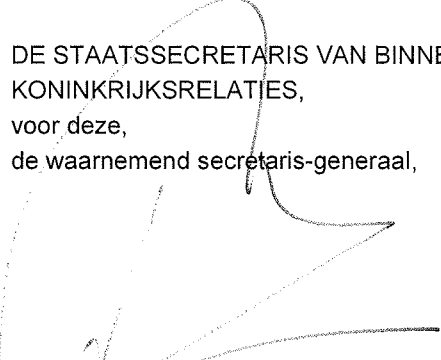
Ons kenmerk
BPR2008/U53202

Onderdeel
DGKB/BPR

Blad
4 van 4

Alle documenten die met betrekking tot uw Wob-verzoek zijn aangetroffen, zijn bekeken en beoordeeld. Dit is derhalve het laatste deelbesluit met betrekking tot uw Wob-verzoek. Na dit deelbesluit zullen er geen documenten meer openbaar worden gemaakt.

DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES,
voor deze,
de waarnemend secretaris-generaal,

P.F.M. Raets

De gene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, kan ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken nadat het besluit is verzonden of uitgereikt daartegen een bezwaarschrift indienen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift kan niet per e-mail worden ingediend en dient te zijn ondertekend en tenminste te bevatten: naam en adres, dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar.

